

KLAUZURNÍ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA

Magisterské dvouoborové studium ČJL pro SŠ,
Magisterské dvouoborové studium ČJL pro 2. st. ZŠ
Magisterské jednooborové studium ČJL pro 2. st. ZŠ + SŠ

4. května 2016

Jméno a příjmení:

Aprobace:

Identifikační číslo:

	počet bodů
Stylistika	
Syntax	
Morfologie	
Lexikologie, slovtvorba	
Fonetika, fonologie, pravopis	
CELKEM	

Celkové hodnocení:

A

B

C

D

Novozélandčané rozhodují, zda se prosadí nová státní vlajka

Obyvatelé Nového Zélandu od včerejška ve druhém kole referenda hlasují, zda jejich země dostane novou státní vlajku, nebo si ponechá tu současnou.

Až do 24. března budou korespondenčně rozhodovat, zda se země má vzdát současného praporu s vlajkou Spojeného království v horním rohu, zvanou Union Jack. Ta se používala ve všech zemích bývalého britského impéria. Alternativou je nový návrh s domorodou kapradinou *Cyathea dealbata*.

Autorem vlajky se stříbrnou kapradinou, jež rozděluje černé a modré pole, a se čtyřmi hvězdami znázorňujícími souhvězdí Jižní kříž je Kyle Lockwood, novozélandský architekt žijící v Melbourne. „Hvězdy reprezentují jednotlivé ostrovy a souostroví. Nový Zéland je obklopen vodou a modrá na vlajce představuje oceán, pro jiné nebe. Černá, to je naše minulost – barva, která vyjadřuje úspěchy, hrdost a sílu Nového Zélandu,“ přiblížil autor.

Kapradina jako národní symbol

Kapradina je typická rostlina Nového Zélandu. Figuruje na řadě národních symbolů a spolu s ptákem kivi je i na minci novozélandského dolaru.

Slouží také jako symbol mnoha sportovních týmů, včetně národního ragbyového mužstva All Blacks.

Návrh se stříbrnou kapradinou zvítězil mezi pěti jinými už v prosincovém prvním kole. Hlasovalo v něm 1,5 milionu lidí, tedy 48 procent všech oprávněných voličů.

Většina zatím změnu nechce

Hlasování uspořádal premiér John Key. Ten současnou vlajku přijatou v roce 1902 považuje za přežitek koloniální éry. Podle něj má navíc podobný vzhled jako vlajka Austrálie a v zahraničí je často zaměňují. „Líbí se mi, že je tam kapradina. Je to tradiční symbol, který je starý už přes sto let a známý i ve světě,“ komentoval návrh loni. Zmínil i příklad Kanadčanů, kteří Union Jacka v roce 1965 nahradili javorovým listem.

„Pokud nebudou lidé hlasovat pro změnu nyní, další možnost už nedostanou – až do doby, než se staneme republikou,“ zdůraznil v únoru s tím, že on se asi konce monarchie vzhledem k současné popularitě britské královské rodiny nedožije.

Průzkumy ukazují, že dvě třetiny Novozélandčanů si chtějí stávající symbol ponechat. Stoupenci nynější vlajky také zdůrazňují, že novozélandští vojáci po generace bojovali a umírali pod jejími barvami, a že proto musí být na jejich počest zachována.

Kritici navíc označují výdaje za organizaci referenda – 1,75 milionu dolarů (428 milionů korun) – za mrhání veřejnými prostředky.

Konečný výsledek bude znám 30. března a pro vládu bude závazný.

(zak, BBC, ČTK)

Přečtěte si přiložený text a odpovězte na následující otázky:

1. STYLISTIKA

1. a) Do kterého funkčního stylu byste zařadili tento text?

b) Uveďte, o jaký slohový útvar se jedná.

2. V úseku pod dílčím nadpisem *Většina zatím změnu nechce* charakterizujte dílčí témata:

1. odstavce:

2. odstavce:

3. odstavce:

3. Které prostředky vertikálního členění se v textu uplatňují? Vypište je všechny.

4. a) Přiřadte na základě textu adekvátní slohový příznak spojce *zda*. Vybírejte přitom ze škály – prostředek knižní, neutrální, hovorový.

zda:

b) Uveďte k této spojce (tj. *zda*)- (ba) synonymní spojku knižního charakteru a (bb) synonymní spojku hovorovou.

(ba):

(bb):

c) Dle zadání v úkolu č. 4a přiřadte adekvátní slohový příznak vztažnému zájmenu *který*.

který:

d) Uveďte k tomuto zájmenu (tj. *který*) (da) synonymní zájmeno knižního charakteru a (db) synonymní zájmeno hovorové.

(da):

(db):

2. SYNTAX

1. Znázorněte stavbu následujícího souvětí náležitým plošným schématem, v kterém budou údaje o jednotlivých větách (způsob připojení, větněčlenská funkce, sémantický vztah).

Obyvatelé Nového Zélandu hlasují o tom, zda jejich země dostane novou státní vlajku, nebo zda se vzdá současného praporu s vlajkou Spojeného království v horním rohu, které se říká Union Jack a která se používala ve všech zemích bývalého britského impéria, ale jež např. v Kanadě byla již před více než 50 lety nahrazena vlajkou s javorovým listem.

2. Zkontrolujte interpunkci a proveďte syntaktickou analýzu následující věty jednoduché a její stavbu znázorněte náležitým plošným schématem (s údaji o každém větném členu a skladebních vztazích gramatických a sémantických).

*Autorem vlajky se stříbrnou kapradinou *Cyathea dealbata* rozdělující černé a modré pole a se čtyřmi hvězdami znázorňujícími souhvězdí Jižní kříž je Kyle Lockwood, novozélandský architekt žijící v Melbourne.*

3. Zapište gramatické větné vzorce:
- a) *Premiér John Key se pravděpodobně konce monarchie vzhledem k současné popularitě britské královské rodiny nedožije.*
GVV:
 - b) *Kanaďané nahradili Union Jacka v roce 1966 javorovým listem.*
GVV:
 - c) *Kritici označují výdaje za organizaci referenda za mrhání veřejnými prostředky.*
GVV:
4. V následujícím úryvku označte v každé ETJ svíslou čarou hranici mezi částí tematickou a částí rematickou. Nad příslušné části nadepište T, resp. R, indexy označte pořadí tematicko-rematických posloupností a pojmenujte druhy návazností.

Hlasování o nové vlajce uspořádal premiér John Key. Ten považuje současnou

vlajku z roku 1902 za přežitek koloniální éry. Podle něj má navíc podobný vzhled

jako vlajka Austrálie a v zahraničí je často zaměňují.

3. MORFOLOGIE

1. Určete slovnědruhovou platnost slov užitých v textu:
- a) *včerejšek*
 - b) *jež* (3. odstavec, 1. řádek)
 - c) *vzhledem k* (5. odstavec, 2. řádek)
 - d) *stávající*
 - e) *mrhání*
2. Určete deklinační vzor níže uvedených podstatných jmen:
- a) *souhvězdí*
 - b) *premiér*
 - c) *referendum*
3. Určete konjugační třídu níže uvedených sloves:
- a) *zmínit*
 - b) *umírat*

4. **Utvořte:**
- přechodník minulý pro ženský rod mn. č. od slovesa *zdůraznit*
 - přechodník přítomný pro mužský rod j. č. od slovesa *reprezentovat*
 - příčestí trpné pro mužský rod j. č. od slovesa *uspořádat*
 2. osobu jednotného čísla rozkazovacího způsobu slovesa *hlasovat*
 - podstatné jméno slovesné od slovesa *vyjádřit*
5. **Uveďte latinský název pro 5. pád**
6. **Napište latinský název pro částice**
7. **Určete druh číslovky 24. (2. odstavec, 1. řádek)**
8. **Utvořte 1. pád množného čísla od podstatného jména *Kanadčan***
9. **Utvořte 2. pád množného čísla od podstatného jména *éra***

4. LEXIKOLOGIE A TVOŘENÍ SLOV

1. U následujících slov utvořených derivací uveďte vždy základové slovo, slovotvorný formant a onomaziologickorelační typ derivačního tvoření (mutace, modifikace, transpozice).

obyvatel základové slovo: slovotvorný formant:
typ derivace:

tradiční základové slovo: slovotvorný formant:
typ derivace:

vzdát se základové slovo: slovotvorný formant:
typ derivace:

2. Z textu vypište

- choronymum
- antroponymum
- etnonymum

d) chrématonymum

e) botanický termín

3. Uveďte a vysvětlete původ slova *dolar*:

4. K následujícím slovům cizího původu z textu uveďte jejich domácí jednoslovné synonymum.

popularita

symbol

kritik

autor

5. FONETIKA A PRAVOPIS

1. a) Transkribujte výpověď:

„Hvězdy reprezentují jednotlivé ostrovy a souostroví. Nový Zéland je obklopen vodou a modrá na vlajce představuje oceán, pro jiné nebe.“

b) Vypište z textu v úkolu 1a) slova s klesavým diftongem.

c) Označte z téhož textu místa vhodná pro realizaci tzv. rázu.

2. Uveďte název pro změny ve výslovnosti a určete, které z nich jsou spisovné (zkratkou SPIS):

[slovencko] (Slovensko)

[ešče] (ještě)

[takovéo] (takového)

[banjka] (banka)

[babičin] (babiččin)

3. Uvedte příklady k termínům: palatální konsonant.....
nazální bilabiála
velární konstriktiva

4. Zakroužkujte ve slovech *vydržím* a *okolní* otevřené slabiky.

5. Opravte všechny jazykové chyby v textu:

Štěnata a kočata si hráli na zahrádce. Ciklisti museli obět překážku zleva. Trenéři si dovedli sjednat pořádek samy. Tendle chrám opravdu stojí za zhlédnutí. Když se lodi odrazili od pobřeží egejského moře, mávali jim s přístavu stovky lidí. Starší děvčata se cítily povinny pomáhat mlačím dětem. Babička si zaplatila léčbu v Karlových Varech, aby konečně na sobě skusila tamnější léčebnou kúru, o které už hodně slišela. Kdy by to neviděla na vlastní oči ztěží by vám to uvěřila. Cvičenky prováděli toč na vysuté hrazdě. Chtěly by jste si dámy nechat udělat gelové nechty? Vaše kostými vám vyčistíme, do čtyřadvaceti hodin. První větší zkoušku dá se říct zatěžkávací prodělali studentky a studenti naší školy vloni. Skládali jí z tvarosloví, čili morfologie. Do redakce našich novin stále docházeli dopisy čtenářů, věnované otázce sudeckých Němců. „Zeptej se pana Nováka“ řekl jsem bratrovi, jak se tam dostaneme.